

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KBO/2004/58

BETREFT: Basisonderwijs: indirecte kosten voor sneeuwklassen

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 8 april 2004

1.2 Vragende partij

voorzitter oudercomité vrije basisschool

1.3. Antwoordende partij

directeur basisschool
schoolbestuur

1.4 CZB

De vraag is ontvangen bij e-mail van 8 april 2004 op de website van de Commissie zorgvuldig bestuur.

Bij brief van 22 april 2004 werd verzoeker en school geïnformeerd over de zittingsdag. Op de vergadering legt het schoolbestuur een bundel bijkomende informatie neer.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Al meer dan 25 jaar gaat de basisschool op sneeuwklassen. De basisschool bestond al die tijd uit 2 'vestigingsplaatsen' met ieder een eigen schoolnummer. Alles (boekhouding, uitstappen, pedagogisch-didactische zaken, ...) gebeurde samen. Alles wat te maken had met financiën (werkingstoelagen, eigen middelen, sneeuwklassen) was in handen van de directeur van het centrum. De directie regelde alles en onze school (2de vestigingsplaats) nam dit, zonder vragen te stellen - in vertrouwen, aan.

Sinds januari 2002 is de boekhouding gesplitst en zorgt elke school voor zijn eigen financiën : zo ook het sparen van de sneeuwklassen. Zo is de directie van onze school op een bepaald moment tot de vaststelling gekomen dat er voor een skireis bijna 70 euro extra werd gevraagd bovenop het te betalen bedrag aan VOK. Zij besloot om dit bedrag te gebruiken om de skipas en de skimuts te betalen vanuit het gespaarde bedrag. (Vroeger moesten de ouders dit nog extra bovenop betalen.)

Deze wijziging viel op bij de ouders en wij vroeger om uitleg. Die uitleg met het nodige bewijsmateriaal kregen we ook bij onze directie. Dit alles wil dus zeggen dat wij als ouders al verschillende jaren veel te veel betalen. Waar gaat al ons teveel gevraagde geld naartoe ? Wij legden ons oor te luisteren bij het oudercomité van het centrum en hun directie.

Volgende uitleg kregen wij bij de cijfers :

Directe kosten : omvat muts en skipas (zie 2004)

Indirecte kosten : omvat aankoop laptop, onkosten website, reisonkosten directeur en BOSser (zij gingen voor verschillende dagen op bezoek in Zwitserland), onkosten begeleiders, communicatiekosten . In 2003 liepen deze kosten op tot 143.000 Belgische franken.

Na uitvoerige bespreking op ons oudercomité , in het bijzijn van een ex-leerkracht die jaren mee op sneeuwklassen is geweest en nu coördinator is binnen VOK, zijn wij van mening dat wij ons niet neerleggen bij de verklaring van de indirecte kosten.

Er is via een brief aan de betreffende directeur gevraagd om bewijsmateriaal voor te leggen voor de gemaakte onkosten.

Is het logisch dat wij betalen voor de reisonkosten van de directeur ? Wij waren van mening dat ons gespaarde bedrag bedoeld was om de reisonkosten van ons kind te betalen !!

Moeten wij betalen voor de aankoop van een laptop ? De onkosten van een website moet dat ook op de kap van de goedgelovige ouders ?

Jaarlijks organiseren zij ook, als afsluiter van de sneeuwklassen, een dankavond (kaas- en wijnavond met verkoop van foto's en video). Naar onze bescheiden mening wordt ook hier winst gemaakt. Ons lijkt het logischer dat geld zou gebruikt worden voor die genoemde onkosten en niet onze spaarcenten voor onze kinderen !

3. STANDPUNTEN ANTWOORDENDE PARTIJ

Het schoolreglement stelt dat de leerlingen van de zesde klassen elk jaar deelnemen aan de sneeuwklassen ingericht door het katholiek onderwijs. Het is een unieke opvoedingskans : groei naar meer zelfstandigheid en samenleven, het halve dagsysteem van waarneming en les en van leren skiën.

Elke avond is er via een automatisch antwoordapparaat een telefonisch verslag met nieuws uit Zwitserland.

Hiernaast zijn op de website van de school de lotgevallen van de sneeuwklassen dagelijks te volgen via beeldmateriaal en reisverslagen.

De leerlingen beginnen te sparen vanaf het vierde leerjaar. Eventuele moeilijkheden kunnen met de directeur besproken worden.

Verder zijn er brieven en informatieavonden voor de ouders, vergaderingen van participatieorganen en oudercomité waarbij de sneeuwklassen en het te betalen bedrag gepresenteerd worden.

Er zijn een aantal indirecte kosten, zoals infoavond, solidariteitskas voor minder begoede ouders, bankkosten naast de reeds opgesomde : laptop, website, reisonkosten directie en leerkracht, communicatiekosten. De indirecte kosten worden bij de ouders aangerekend. De indirecte kosten zijn deels het gevolg van vragen van ouders ter gelegenheid van de organisatie van sneeuwklassen.

Op de dankavond die op uitnodiging is, wordt er via de verbruiksprijzen een beperkte winst gemaakt die ten goede komt aan de sneeuwklassen.

4. ZITTING VAN DE COMMISSIE

4.1 Datum en uur

6 mei 2004, 13 uur

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

4.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

de heer Ernest Duys, voorzitter;

Walter Cools, Nele Willems, Raf Verstegen, Jean Dujardin.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

secretaris-generaal VVKBaO;

coördinerend directeur;

directeur basisschool;

voorzitter, lid vzw katholiek onderwijs;

twee leerkrachten.

5. ADVIES COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Artikel 27

§ 1. In de door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen bijdragen worden gevraagd voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

§ 3. Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

Artikel 37

§ 3. Voor het lager onderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen: 7° de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27, § 3.

§ 4. Het schoolbestuur informeert de ouders schriftelijk over het schoolreglement voorafgaand aan de eerste inschrijving van hun kind en bij elke wijziging van het reglement.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving voor wat betreft de toepassing van de principes van zorgvuldig bestuur, hier de bijdrageregeling.

De Commissie is niet bevoegd voor aangelegenheden van opsplitsing en herschikking van financiële middelen die voordien samen beheerd werden door twee schoolbesturen.

5.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde lager onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Verder kunnen geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

Het principe van kosteloos onderwijs betekent niet dat aan de ouders geen geld gevraagd mag worden maar betekent wel dat er geen inschrijvingsgeld gevraagd mag worden en dat ze niet moeten betalen voor datgene wat noodzakelijk is voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen of het bereiken van de eindtermen.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

Aanvullend aan het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen er onderwijsactiviteiten en een dienstverlening aan leerlingen, georganiseerd worden die niet noodzakelijk zijn voor de eindtermen, zowel binnen of buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen; hiervoor geldt het principe van de kosteloosheid niet. Het gaat om een afzonderlijke

dienstverlening die niet verplicht gesteld kan worden en waarvoor een bijdrage aan de ouders gevraagd kan worden.

In eerste instantie herneemt de Commissie haar standpunt betreffende het spaarelement van de gehanteerde betalingsmethode. De Commissie vindt het niet de taak van een schoolbestuur om een bepaald percentage van de ouderbijdrage voor onderwijsactiviteiten tijdens de studieduur van de leerling op systematische wijze te beheren in een spaarformule. Er is daarbij voor lange tijd geen direct verband tussen enerzijds de bijdrage en de door het schoolbestuur gemaakte kosten voor een bepaalde leerling. Dergelijke betalingsmethodes kunnen wanneer na het nodige overleg toch voor gekozen wordt, nooit een verplichting voor de ouders vormen en geen invloed hebben op de deelname van de leerlingen aan het onderwijs- en schoolgebeuren.

Verder herneemt de Commissie haar standpunt dat in principe pedagogische-didactische uitstappen, zoals ondermeer sneeuwklassen niet noodzakelijk zijn voor de eindtermen en ontwikkelingsdoelen, ze gelden als een ondersteuning of een illustratie. Er kan dus een bijdrage gevraagd worden aan de ouders. Er kunnen wel geen willekeurige bijdragen gevraagd worden. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds kosten voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt.

In dit dossier blijkt dat aan de ouders bedragen worden gevraagd die direct of indirect met de organisatie van de sneeuwklassen te maken hebben. De bijdrage aan de ouders heeft te maken met diverse kosten die alle redelijkerwijze in verband kunnen gebracht worden met de sneeuwklassen of het onderwijs voor de betrokken leerlingen. De vergelijking tussen gemaakte kosten en gevraagde bijdrage dient in eerste instantie te gebeuren in de participatieorganen. Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving alle ouders via het schoolreglement duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de verschillende soorten bijdragen. In deze werd blijkbaar zoals in het verleden wel overleg gehouden met het oudercomité maar werden geen details van de gevraagde directe en indirecte kosten voorgelegd aan de participatieraad.

De Commissie wijst op de relatief recente onderwijsregelgeving die bepaalt dat het schoolbestuur na advies van de participatieorganen in het schoolreglement de bijdrageregeling duidelijk en volledig opneemt. Het schoolreglement krijgen de ouders bij de inschrijving mee, ten laatste bij de start van een schooljaar. Het is daarbij de bedoeling van de bijdrageregeling dat ouders bij de start van het schooljaar een duidelijk zicht hebben op de kost die het komende schooljaar meebrengt.

In dit verband stelt de Commissie vast dat door het schoolbestuur gecommuniceerd wordt over de sneeuwklassen met een totaal bedrag. Het lijkt wenselijk naar een goede communicatie met ouders toe, dat een onderscheid gemaakt wordt tussen enerzijds de sneeuwklassen en anderzijds de vrij belangrijke indirecte kosten. Zo ouders communicatie wensen met Zwitserland tijdens de sneeuwklassen dan past het dat een eventuele bijkomende bijdrage daarvoor apart wordt vermeld.

De Commissie komt tot het volgende advies :

De regelgeving inzake bijdrageregeling houdt in dat de ouders bij de start van een schooljaar via het schoolreglement duidelijke en precieze kennis hebben over de te betalen bedragen. Wanneer er belangrijke indirecte kosten zijn bij een activiteit (sneeuwklas) dan is het wenselijk die aan de ouders afzonderlijk voor te stellen en met hen te bespreken.

Een reële bijdrage voor pedagogische-didactische uitstappen die niet noodzakelijk zijn voor de eindtermen en ontwikkelingsdoelen is niet strijdig met de kosteloosheid van het basisonderwijs, voor zover deze gedetailleerde bijdrage na bespreking in de participatieraad werd aanvaard.

Brussel, 6 mei 2004

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter